

Un ideal de bellesa femenina construït pel desig de la mirada masculina

En un moment d'*El retrat de Dorian Gray*, Oscar Wilde va escriure per boca del personatge de Lord Henry que "l'únic que va al món és la bellesa i la satisfacció dels sentits". Com és sabut, a la novel·la Basil Hokam pinta el retrat del jove Dorian Gray amb la idea de poder capturar dins l'obra les diferents fases de l'envelliment del personatge, a canvi de garantir que a l'exterior el jove mantingui intacta la seva bellesa. El quadre es transforma en una figura monstruosa a canvi de conservar l'eterna joventut del model. Coralie Fargeat s'inspira, de manera molt peculiar, en la faula de Wilde per plantejar-nos de quina manera els mites s'han transformat dins d'una societat on la bellesa femenina s'ha convertit en una construcció de la masculinitat. La pel·lícula parteix de la descripció d'un món on el culte per la imatge i la recerca de la perfecció del cos han esdevingut un virus letàrgic. S'han convertit en un dels virus fonamentals que alimenten la societat de l'espectacle i que mostren la construcció d'una certa idea de feminitat pensada per satisfer la mirada masculina.

El personatge de Dorian Gray és en la pel·lícula de Coralie Fargeat, una actriu de Hollywood. Li han concedit una estrella al passeig de la fama, fa un programa de gym a la televisió, però un dia s'adona que la seva joventut no és eterna. Després d'un accident de trànsit, Elisabeth entra en contacte amb una organització que li proposa la ingestió de la substància que dona títol a la pel·lícula. Elisabeth es transforma en la jove Sue, que no és res més que l'encarnació del seu desig de joventut. Elisabeth envejarà la jove mentre la jove ocupa el seu lloc. El procés d'envelliment del personatge passa per diferents fases. La jove Sue està feta per agradar a un productor que li dema-

LA SUBSTÀNCIA

The substance

Regne Unit, 2024

Direcció: Coralie Fargeat

Guió: Coralie Fargeat

Intèrprets: Demi Moore, Margaret Qualley, Dennis Quaid

Durada: 140 min

Gènere: Ciència-ficció, Terror, Drama

Idioma: anglès

Subtítols: català

Data d'estrena:

11/10/2024

na que no cessi de somriure mentre exhibeix el cos en un escenari. Elisabeth, que havia estat la reina de la bellesa de la publicitat i posteriorment reina del fitness, enveja progressivament a Sue i no suporta veure la seva imatge decrepita reflectida al mirall. L'enveja d'una bellesa perduda és també l'enveja de la fama i l'enveja de continuar essent un cos modèlic desitjat pels homes.

Coralie Fargeat comença rodant la pel·lícula com si fos una faula minimalista, en la qual tot es desenvolupa davant un decorat fred, quirúrgic. La pel·lícula avança a partir d'una sèrie de fases perfectament planificada, gairebé sense diàlegs. Tots els homes que apareixen en la pantalla –entre ells Dennis Quaid– apareixen com a éssers grotescos, caricatures de si mateixos. Tots tenen un somriure postís als llavis i tots busquen una dona ideal que satisfaci els estereotips que han creat. Al cap de dues hores de transformacions, la faula es transforma en un malson macabre, en el qual cossos femenins esvelts es converteixen en criatures monstruoses que semblen provinents d'un quadre de Francis Bacon. El desig femení acaba banyat de tanta sang com la que hi havia en el final de *Carrie* de Brian De Palma. Fargeat juga amb referències constants a clàssics, des d'*Eva al desnudo* de Joseh L. Mankiewicz, al gran quinyol que es va articular a *Qué fue de-*

Baby Jane?, de Robert Aldrich, sense oblidar mai els falsos somnis perversos de Hollywood mostrats a *Inland Empire* de David Lynch, ni les transformacions del cos de *La mosca* de David Cronenberg. Tota aquesta amalgama de peces tenen la carcassa d'un cinema de gènere que vol plantejar el qüestionament polític dels estereotips socials.

L'aposta, però, té també un substrat semidocumetal a partir de la presència a la pantalla del cos envellit de Demi Moore com a protagonista. L'actriu de *Ghost* que va ser el somni d'un cert desig adolescent en els anys noranta és avui Elisabeth, la dona bella que no vol envellir. Demi Moore mostra el seu cos operat fins al punt que la construcció d'aquest cos es transforma en part essencial de la pel·lícula. Però el més interessant de *La substància* resideix en la manera com a partir del kitsch es reflexiona sobre la construcció de la bellesa arquetípica. Fargeat utilitza la mirada de la publicitat i dels programes de televisió. Inspecciona la seva estètica i l'adopta per a denunciar-la, fins a permetre's el luxe d'acabar vomitant damunt d'ella.

La substància acaba en el lloc on es construeixen els somnis, per preguntar-se com funciona l'hedonisme com a eix de la vida. També es pregunta com el culte apassionat a la bellesa i a la joventut continuen essent un virus dins un món en el qual la bellesa femenina funciona com una imatge construïda per a una mirada masculina que desitja.

Àngel Quintana
Col·lectiu de crítics de cinema de Girona